

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen
Kemi og Fødevarekvalitet/AKOU
Dep sagsnr: 28470
Den 17. november 2014
FVM 342

GRUNDMOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for azoxystrobin, chlorantraniliprol, cyantraniliprol, dicamba, difenoconazol, fenpyroximat, fludioxonil, glufosinat-ammonium, imazapic, imazapyr, indoxacarb, isoxaflutol, mandipropamid, penthiopyrad, propiconazol, pyrimethanil, spirotetramat og trinexapac i eller på specifikke produkter (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget omhandler ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II og III til pesticidrammeforordning nr. 396/2005 for 18 aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse. Forslaget indebærer ændringer af maksimalgrænseværdier, så de stemmer overens med de maksimalgrænseværdier, der er fastsat i Codex Alimentarius for stofferne azoxystrobin, chlorantraniliprol, cyantraniliprol, dicamba, difenoconazol, fenpyroximat, fludioxonil, glufosinat-ammonium, imazapic, imazapyr, indoxacarb, isoxaflutol, mandipropamid, penthiopyrad, propiconazol, pyrimethanil, spirotetramat and trinexapac. Ændringerne betyder, at der både er maksimalgrænseværdier, der etableres, og maksimalgrænseværdier, der sættes op. Der er gennemført risikovurderinger for de anførte stoffer, og de ændrede maksimalgrænseværdier vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable. DTU Fødevareinstituttet har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter. Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) 24.-25. november 2014. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen kan støtte forslaget.

Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen). Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftprocedure med kontrol i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelæg-

ger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) 24. – 25. november 2014.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (forordning 1107/2009). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

For nogle pesticider vurderes det ikke nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier, fordi et eventuelt restindhold efter anvendelse af pesticiderne ikke vurderes at have en sundhedsmæssig risiko. Disse stoffer opføres på en liste i pesticidrammeforordningens bilag IV. Pesticider, hvor alle maksimalgrænseværdier fastsættes på detektionsgrænsen, opføres på bilag V.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrødepesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid.
- anden anvendelse af et pesticid, for eksempel i en medlemsstat hvor der for en effektiv bekæmpelse påkræves en øget behandling, der medfører en øget rest i afgrøden.
- ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi.
- implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU.

- nye oplysninger om for eksempel toksikologi.
- planlagt revurdering af pesticidet.
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening).
- tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA), at bilag II og III ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier (MRL) for stofferne azoxystrobin, chlorantraniliprol, cyantraniliprol, dicamba, difenoconazol, fenpyroximat, fludioxonil, glufosinat-ammonium, imazapic, imazapyr, indoxacarb, isoxaflutol, mandipropamid, penthiopyrad, propiconazol, pyrimethanil, spirotetramat and trinexapac. For disse stoffer foreslås maksimalgrænseværdierne ændret, så de stemmer overens med de maksimalgrænseværdier, der er fastsat i Codex Alimentarius.

Nedenfor er angivet hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra den analytiske detektionsgrænse (ny maksimalgrænseværdi), og hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra en værdi højere end den analytiske detektionsgrænse (maksimalgrænseværdien sættes op).

Grænseværdier som tilpasning til Codex Alimentarius-maksimalgrænseværdier:

- For Azoxystrobin sættes maksimalgrænseværdien op for kartofler, byg, havre og sorghum.
- For Chlorantraniliprol sættes ny maksimalgrænseværdi for granatæble, solsikkefrø og rapsfrø, maksimalgrænseværdien sættes op for gulerødder, bønner med bælg og artiskokker.
- For cyantraniliprol sættes ny maksimalgrænseværdi for hele gruppen kernefrugter, kirsebær, ferskner, blomster, lav blåbær, amerikansk blåbær, solbær og ribs, stikkelsbær, hyben, azarol-hvidtjørn, gruppen rod- og knoldgrøntsager, gruppen andre rod- og knoldgrøntsager undtagen sukkerroe, gruppen løg, undergruppen cucurbitae – spiselig skræl, undergrupperne blomsterkål og hovedkål, havesalat, bladselleri, kaffebønner, undergrupperne svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, muldyr og mulæsler, fjerkræ, andre husdyr, mælk, honning, padder og krybdyr, snegle og andre animalske produkter af landdyr.
- For Dicamba sættes ny maksimalgrænseværdi for sojabønner.
- For Difenoconazol sættes maksimalgrænseværdien op for grupperne citrusfrugter og kernefrugter og for undergruppen spisedruer og druer til vinfremstilling, for azerol-hvidtjørn og forårsløg.
- For Fenpyroximat sættes maksimalgrænseværdien op for kirsebær og agurker, der sættes ny maksimalgrænseværdi avokadoer og kartofler.

- For Fludioxonil sættes ny maksimalgrænseværdi for avokadoer, maksimalgrænseværdien sættes op for kartofler, radiser, tomater, hovedsalat, spinat, bønner uden bælg, bønner og ginsengrod.
- For Glufosinat-ammonium sættes maksimalgrænseværdien op for kiwifrugter og lever, nyrer og spiselige slagte-biprodukter fra svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, muldyr og mulæsler og andre husdyr.
- For Imazapic sker kun justering af detektionsgrænsen til hvad man teknisk kan måle.
- For Imazapyr sættes ny maksimalgrænseværdi for linser og maksimalgrænseværdien sættes op for solsikkekerner.
- For Indoxacarb sættes ny maksimalgrænseværdi for te.
- For Isoxaflutol sættes ny maksimalgrænseværdi for lever, nyrer og spiselige slagte-biprodukter fra svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, muldyr og mulæsler, fjerkræ og andre husdyr.
- For Mandipropamid sættes maksimalgrænseværdien op for humle.
- For Penthiopyrad sættes maksimalgrænseværdien op for jordnødder og der sættes ny maksimalgrænseværdi for majs.
- For Propiconazole sættes maksimalgrænseværdien op for appelsiner, ferskner og tomater.
- For Pyrimethanil sættes maksimalgrænseværdien op for hele gruppen kernefrugter, morbær og ginsengrod.
- For Spirotetramat sættes ny maksimalgrænseværdi for tranebær og artiskokker.
- For Trinexapac sættes maksimalgrænseværdien op for byg, havre og hvede, sættes ny maksimalgrænseværdi for sukkerrør og lever, nyrer og spiselige slagte-biprodukter fra fjerkræ.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervmæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevarerinstittet er anmodet om en vurdering af forslaget og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier.

DTU Fødevareinstituttet bemærker, at Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette. Der arbejdes i Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA), med dansk deltagelse, målrettet på at udvikle en sådan metode.

Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter har DTU Fødevareinstituttet - på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning - foretaget en overslagsmæssig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Biodynamisk Forbrugersammenslutning ved Lars Mikkelsen har indsendt hørings svar med det hovedbudskab, at alle fødevarer skal være biodynamiske eller økologiske for at undgå gift i fødevarer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Stoffer, hvor alle maksimalgrænseværdierne sættes ned til detektionsgrænsen, overføres til bilag V. Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

For alle stofferne er det vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen kan støtte forslaget.

Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.